

## EDUKACIJA U MUZEJU GRADA TROGIRA

*Danka Radić  
Muzej grada Trogira  
Trogir*

U Nacrtu prijedloga Zakona o muzejima (članak 5.) stoji: "Muzej je ustanova koja skuplja kulturna, civilizacijska i prirodna dobra i vrijednosti, inventira ih i katalogizira, sistematizira u zbirke, te stručno i znanstveno obrađuje. Temeljni ciljevi muzeja su trajna zaštita muzealija i muzejskih lokaliteta in situ, njihovo neposredno i posredno predočavanje javnosti putem stalnih i povremenih izložaba,

U kojoj mjeri naši muzeji ostvaruju svoju zadaću stručnog i znanstvenoga karaktera i kakvo je osposobljavanje posjetitelja muzeja za doživljavanje i usvajanje povijesnih, kulturnih i prirodnih vrijednosti, kakav je njihov odnos prema odgojno-obrazovnoj djelatnosti, tj. kakva je njihova edukativna funkcija? Držim, naime, da su se muzeji tijekom vremena dokazali kao uvažene kulturne i znanstvene ustanove, ali edukativna funkcija još nije u pravom smislu postala dio svakodnevne muzejske prakse, a niti joj je priznata ravnopravnost s ostalim muzejskim funkcijama, iako se posljednjih godina sve više radi na osvješćavanju značenja edukacije u muzejima, potrebite za odgoj i obrazovanje čovjeka uopće. Jedan od razloga jest taj što određeni broj (većina) muzejskih djelatnika kustosa drže da su njihove obveze prema ustanovi isključivo njihov stručni rad



*Dramsko-recitatorska i folklorna grupa učenika iz Trogira s voditeljicom Vanjom Aranza i gradonačelnikom Nenadom Belasom*

objavljivanje podataka i spoznaja o muzealijama putem stručnih i drugih obavijesnih sredstava, osposobljavanje posjetitelja muzeja za doživljavanje i usvajanje povijesnih, kulturnih i prirodnih vrijednosti, te razvijanje njihove estetske prijemljivosti kroz odgojno-obrazovne djelatnosti."

vezan uz muzealije (muzejski materijal) i njihova osobna stručna afirmacija, dok odgojno-obrazovnu djelatnost, edukaciju u muzejima, drže kao nametnutu obavezu. Prema tom radu odnose se kao prema manje vrijednom i bez zanimanja. Drugi razlog jest i taj što uredi za prosvjetu i kulturu, posebice škole, ne



uzimaju u obzir muzeje i ne računaju s mogućnostima kojima raspolažu u svezi s edukacijom i kulturnim uzdizanjem. Kako je pitanje edukacije u muzejima jedan od osnovnih problema kojim se danas sve više bave muzealci, muzejski djelatnici dali su o toj temi mnogo priloga.<sup>1</sup> Dosadašnji rezultati i praksa pokazali su da naši muzejski stručnjaci imaju i različita mišljenja i stavove o svrsi i obliku edukacije u muzejima. Činjenica da su muzeji kao institucije uključeni u opće društvene tokove nalaze da svaki muzej prema svojoj specifičnosti i uvjetima u kojima djeluje mora utvrditi svoje zadaće i na planu edukacije (tj. prosvjetno-obrazovne djelatnosti). Kako se edukacija i programi vezani uz nju rijetko iskazuju u godišnjim programima muzeja, u svezi s time nisu ni posebno niti adekvatno financirani.

S obzirom na društvene promjene koje su uslijedile u posljednje vrijeme, još je nužnije kulturno uzdizanje. Zato se za kulturno, odgojno-obrazovni rad u muzejima mora stalno izgrađivati program, detaljno razrađen, koji će realizirati muzejski stručnjaci, muzejski pedagozi u suradnji s pedagozima i djelatnicima u školama. Malo je muzeja koji su odgojno-obrazovnu djelatnost izdvojili i dali joj isto značenje kao i svojim ostalim djelatnostima. U najvećem broju naših muzeja odgojno-obrazovna djelatnost nema određeni sadržaj i svodi se na vođenje posjetilaca kroz muzej. Međutim, u nekim je muzejima ipak taj obrazovni rad prenesen na muzejske stručnjake, muzejske pedagoge.

Muzejski pedagog zadužen je grupama posjetilaca tumačiti muzejsku izložbu ili eksponate, brinuti se kako preko škola dovesti u muzej što veći broj učenika. Da se obrazovni rad muzejskog pedagoga ne bi shematizirao, on bi morao kao i svaki drugi muzejski stručnjak voditi odgojno-obrazovni rad u muzejima na način da donosi i razrađuje program rada, koji predviđa razne oblike prilagodene različitoj dobi i razini muzejske publike. Sama odgojno-obrazovna djelatnost postavlja se kao kompleksno pitanje kako s gledišta potreba raznorodne muzejske publike, tako i s gledišta specijalnosti muzeja i njihovih mogućnosti. Praksa je pokazala da svaki muzej postavlja sebi u zadatak opće upoznavanje muzeja, kao i upoznavanje spomenika kulture i prirodnih rijetkosti svoga kraja. To se ostvaruje preko predavanja organiziranih u muzeju, posebnih vođenja kroz muzej i muzejske zbirke, te povremenih izložaba na kojima učenici dopunjuju svoja znanja. Tako muzej ostvaruje i svoju dužnost da svaki učenik upozna materijalnu kulturu svoga naroda preko postojećeg muzejskog materijala. Važno je istaknuti da je svaki uspjeh suradnje muzeja sa školama rezultat stručnosti i angažiranja muzejskih djelatnika, s jedne i razumijevanja i podrške od prosvjetnih djelatnika, s druge strane. Muzejima ipak

pripada inicijativa u traženju suradnje sa školama iako ne nailaze uvijek na odgovarajući odaziv i razumijevanje. Situacija se danas pomalo i mijenja jer školska nastava izlazi iz okvira teoretskog gradiva i školskih učionica i nastoji gradivo demonstrirati na konkretnim primjerima u muzejskim i ostalim ustanovama, ili pak na otvorenim prostorima.

Muzejski dokumentacijski centar, u namjeri podizanja razine edukacijske djelatnosti i okupljanja što više muzejskih djelatnika, pokrenuo je projekte *Što je u muzeju oduševilo prof. Baltazara*<sup>2</sup> (voditelj ovog projekta bio je Želimir Laszlo) i *Cvijet* (voditelj Mila Škarić), te nekoliko manjih projekata u muzejima Hrvatske. Povjerenstvo za popularizaciju muzejske i galerijske djelatnosti u Splitu osmislilo je projekt *I ribe se? (pitaju)*.<sup>3</sup> Primjeri uspješnog uklapanja muzeja u odgojno-obrazovni sustav isključivo su zasluge pojedinaca, njihova angažmana i sposobnosti ili, pak, rjeđe pojedinih muzejskih ustanova. Spomenimo odličan primjer muzejskog pedagoga Arheološkog muzeja u Zagrebu, Milu Škarić, prof., koja je autor nekoliko projekata edukacije u kulturi, tj. upoznavanja djece ali i odraslih s predmetima hrvatske kulturne baštine koju čuvaju naši muzeji i to: *Arhimir*,<sup>4</sup> *Dodirom u prošlost*.<sup>5</sup>

Iako su najveća muzejska publika učenici i omladina, ostali posjetici su iz redova inteligencije koji gotovo redovito posjećuju muzeje: nove muzejske postavbe, tematske izložbe, predavanja itd. Posebnu grupu čine i domaći i strani turisti, čiji interes muzeji nastoje zadovoljiti modernim prezentiranjem eksponata i stručnim vođenjem. Aktivnost modernih muzeja kao kulturno-odgojnog čimbenika, prelazi granice muzejskog prostora i prenosi se na novi teren. To pretpostavlja izlazak muzejskih stručnjaka sa svojim eksponatima i znanstvenim rezultatima iz okvira muzejskih interijera u potrazi za novim prostorom, stvaranje novih muzejskih ambijenata za novi interdisciplinarni i multimedijski pristup i postav.

Praksa je pokazala da primjeri raznih oblika edukacije u muzejima pokazuju da je ta djelatnost ipak jednostrana i svedena na uži krug muzejske publike. Primjerice, tematske izložbe najčešće su rezultat stručnog zanimanja pojedinih muzejskih djelatnika, rijetko kad jednog određenog programa ustanove, a još rjeđe dolaze kao potreba da se pomoću muzejskog materijala i znanstvenih rezultata razradi jedna tema koja bi bila od šireg značenja, a ne samo za stručnjake.

Edukacija u Muzeju grada Trogira suočava se sa svim navedenim problemima. Jedan od osnovnih problema jest i broj zaposlenih u muzeju, tj. nedostatak muzejskog pedagoga. Naime, u Muzeju grada Trogira zaposlene su samo četiri osobe, i to: ravnateljica, kustosica (autorica ovog članka), tajnica, koja je ujedno knjigovoda i voditeljica prodavaonice suvenira, i čistačica. Djelatnost muzejskog pedagoga pored ostalih stručnih



djelatnosti obavljaju ravnateljica i kustosica. U sklopu stalnog postava Muzeja grada Trogira nalazi se još i Lapidarij, Galerija Cate Dujšin - Ribar i Knjižnica Garagnin-Fanfogna. Ono što je specifično za Muzej grada Trogira jest to da je smješten u staroj povijesnoj jezgri grada Trogira, koja je sama po sebi svojevrsan muzej u kojemu se nalaze Katedrala, toranj gradskog sata (crkva sv. Sebastijana), Loža, Kneževa palača, palača Čipiko (velika i mala), crkva sv. Barbare (sv. Martina), crkva sv. Petra, palača Garagnin-Fanfogna, u kojoj je smješten Muzej grada Trogira (Muzej u Muzeju)... Zbog toga je nužno izići iz učionica i iz izložbenih prostora Muzeja i poučavati pred pojedinačnim spomenicima koji su u sklopu povijesne jezgre Trogira. Stara gradska jezgra sa svojim povijesnim spomenicima pruža stvarnu i vidljivu predmetnost za istraživanje i tumačenje. Zbog toga posebnu pozornost posvećujemo vođenju kroz gradsku jezgru Trogira. Ukazujemo na vrijednost spomenika kulture, zagovaramo zaštitu spomenika i suradnju s muzejom i zavodima za zaštitu spomenika kulture. Tako, primjerice, dobar muzealac može kod publike poticati i razviti ljubav za skupljanje muzejskih predmeta ili bilo kakve muzejske grade. Sa znanjima o povijesnim zdanjima u vlastitom gradu i s osvještenjem o obavezi njihova čuvanja, tijekom naših vođenja odgajamo djecu i omladinu kao buduće odgovorne subjekte unapređivanja životne sredine. Povijesna zdanja mogu se približiti omladini, primjerice, ako im se predaju na korištenje i čuvanje. Dobra iskustva ostvarena su na primjerima nekih zemalja koje su pojedina zdanja prepustali omladini za domove kulture, prenočišta, sportska igrališta itd. Posebno intenzivno mogu se senzibilizirati oni koji stanuju u povijesnim gradskim jezgrama. Povezanost i identifikacija stanovnika grada s njenom prošlosti a time i budućnosti pomaže i velikim naporima da se održi i poboljša stambeni fond staroga dijela grada. Vrlo je važan problem proučavanja urbanističkoga razvoja grada i prostorne strukture grada. Svaki gradski muzej ima za cilj da pored prikaza grada kroz razna razdoblja i u različitim oblicima prikaže i fizički razvoj grada. Rijetki su oni gradovi koji na osnovi sačuvanih materijalnih ostataka mogu nesmetano pratiti takav razvoj grada u vizualnom pogledu. Urbanistička struktura grada, građevinski spomenici i umjetnine povijesne jezgre Trogira omogućavaju doživljavanje i razumijevanje društvenih odnosa i umjetničkih stilova vremena u kojem su nastali. Taj doživljaj ujedno pridonosi i estetskom odgoju.

Navela bih nekoliko primjera edukacije u Muzeju grada Trogira, koji su naišli na veliko zanimanje učenika kao i školskih djelatnika, pedagoga. Nagradni muzejski natječaj "Koliko poznajem povijest Trogira" organizirali smo na Dan muzeja 18.

svibnja, i to od 1986. pa do 1991. godine. Jedan od razloga prestanka ovih nagradnih natječaja jest rat, a drugi najnovija administrativna podjela kojom je prekrojena trogirski općina.. Na teritoriju grada Trogira danas se nalaze samo dvije osnovne i dvije srednje škole.<sup>6</sup> Kako su ostale na prostorima novoosnovanih općina Marine, Segeta i Okruka više se ne zanimaju za edukaciju u Muzeju grada Trogira. Bio je to jedan od boljih primjera populariziranja i korištenja zbirke Muzeja grada Trogira, omiljen među učenicima i zbog nagrada koje su dobivali pobjednici natječaja. Mlađoj populaciji vrlo je omiljeno tradicionalno održavanje izložaba dječjih radova koje svake godine organiziramo za Maškare i Uskrs. Na tim izložbama pored učenika osnovnih škola svojim radovima predstavljaju nam se mališani iz dječjih vrtića.<sup>7</sup>

U našoj praksi ističem dobru suradnju s gimnazijom Ivan Lucić u Trogiru, koju ostvarujemo na nakoliko načina i to: kroz predavanja ili organiziranja večeri poezije u kojima su sudionici sami učenici, koje uglavnom organiziramo u galeriji Cate Dujšin - Ribar; individualan rad s učenicima koji pripremaju seminarske radove, referate kojima obrađuju pojedine teme, maturalne radove za koje im dajemo savjete u svezi s priručnom i stručnom literaturom i ostalim pomagalima. Kako u sklopu Muzeja imamo i muzejsku biblioteku, omogućavamo im rad u našoj biblioteci. Istaknula bih dobru suradnju s prof. povijesti Markom Dukanom i prof. hrvatskog jezika i povijesti umjetnosti Stjepanom Vuletićem, koji redovito dovode svoje učenike u muzej, ali i redovito organiziraju vođenja kroz grad, zatim s prof. Lukrecijom Jelavić Šako, koja satove likovne umjetnosti vrlo često organizira u samoj Galeriji Cate Dujšin - Ribar. Pojedini učenici prethodno se pripreme za taj sat uz našu stručnu pomoć, te preuzimaju ulogu muzejskog pedagoga.

Praksa nam je pokazala da je najčešći angažman na edukaciji u Muzeju djelovanje profesora i nastavnika povijesti, povijesti umjetnosti i likovne kulture ili pak kod mlađe dobi učenika od I. do IV. razreda učitelja ili učiteljice. Zbog toga bih htjela istaknuti primjer suradnje sa Srednjom strukovnom školom Blaž Jurjev Trogirin s prof. Sandom Marlais - Buble, koja je profesorica hrvatskog jezika i književnosti. Tako, primjerice, obrađujući po nastavnom programu renesansu u književnosti, dotiče se, naravno, i podrobnije obrađuje renesansnu književnost u Trogiru, ali i likovnu umjetnost renesanse u ovom gradu. Sve to demonstrira zajedno s mojom malenosti na izlošcima u Lapidariju, pred renesansnim palačama Čipiko, u katedrali pred velebnom renesansnom kapelom Trogirskoga biskupa Blaženoga Ivana. A Trogir je tako pogodan za demonstriranje ideje što je to renesansa. Zgodno je pokazati



ambijent u kojem se tako snažno osjeća dah prijašnjih epoha koji je nadahnjivao naše povjesničare i književnike.

Ističem i suradnju s Osnovnom školom Petar Berislavić, posebno s učiteljicom Vanjom Aranza, koja je u 1977. godini dobila i Nagradu grada Trogira. Tijekom proteklih trideset godina samoprijegornog rada odgojila je s ljubavlju brojne naraštaje trogirske djece. U posljednjih nekoliko godina posebno se ističe u radu s učenicima na području njegovanja zavičajnoga govora - trogirske cakavštine i folklora Trogira. Sa svojim dramsko-recitatorskim i folklornim skupinama zapaženo i uspješno nastupa na svim školskim, gradskim priredbama, regionalnim i državnim natjecanjima i smotrama učeničkog rada i stvaralaštva. Tijekom godine često dolazi sa svojim učenicima u muzej. Nakon predavanja moje malenkosti o temama iz trogirске povijesti, oni izvode pjesme i plesove. Donosim jedan primjer:<sup>8</sup>

## KRAJ BELA IV. - PRVJ TURJŠTA TROGJRA

Aren gradon. Gledan ga. Ča je lip!  
 Ta njegova katedrala, sat loža...  
 Koliko je samo starinski fjabo vezano  
 za njik, a mi jik tako malo znamo.  
 Postoji jena istinita koju san davno  
 čuja o svoje babe. Priča je to o  
 bižanju kraja Bele IV. Bidni kraj ni  
 se jema di sakrit prid onin divjin  
 Tatariman, pa se sakrija na pusti otok  
 blizu Trogira, podno Ciova. Otok je po  
 dolasku kraja posta poznat i dobija ime Krajevac.  
 Sad je to smišni otočić s borovon šumicom u morskoj  
 bistrini,  
 samo ča sad brodiman na njega ne dolazidu krajevi, vengo  
 turisti  
 koji ni ne slutidu da je u toj šumici drča o straja jedan pravi,  
 pravcati kraj.  
 Dugo su vrimenta divji Tatari tirali straj  
 u kosti Beli i Trogiranima. Ma isto su  
 isli ča. Svrsija se i njiov pir. Beli je  
 odanilo. Brzje, boje je skupija "funju" i  
 partija doma, a Trogiranima je ostavija  
 zlata i drugoga blaga. Govoridu da je bija  
 "dobre ruke".  
 Eto, to van je prvi vid turističma u nas.  
 Od tada se Trogirani bavidu turističmom  
 iako u ne tako visokoj kategoriji. Pomalo  
 želidu jopet kojega kraja da va starinska  
 fjabo ne ostane sama.<sup>9</sup>

Učiteljica Vanja Aranza sa svojom dramsko-recitatorskom i folklornom grupom nastupa prigodom otvorenja naših povremenih izložaba.

Suradnju s fakultetima ostvarujemo samo kroz individualan rad sa studentima kojima dajemo savjete u svezi literature i korištenja knjiga iz naše priručne biblioteke.

Sve ove aktivnosti potvrđuju da Muzej grada Trogira kao ustanova ima posebno društveno značenje, te da pored redovite djelatnosti aktivno djeluje na osposobljavanju posjetitelja muzeja za doživljavanje i usvajanje povijesnih, kulturnih i prirodnih vrijednosti, te razvijanja njihove estetske prijemljivosti kroz odgojno-obrazovnu djelatnost. Sva složenost edukacije u Muzeju grada Trogira leži na leđima kustosa i njegove osviještenosti o značenju muzejskog obrazovanja.

Bilješke:

1. Vidi: Odgojna i obrazovna djelatnost muzeja, Hrvatski školski muzej, Zagreb, 1980.; Informatica Museologica, 18 (1/4) 1987. Tema broja: Odgojno-obrazovni rad u muzejima, Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 1987.; Željko Jamičić, Organizacija učeničke prakse u Tehničkom muzeju u Zagrebu, Informatica Museologica, 15 (1/3), Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 1984., str. 39-40.; Sergej Vrišer, Obrazovni aspekti muzejskih izložaba s privatnim kolekcionarima, Informatica Museologica, 19 (1/2), Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 1988., str. 96-98; Tomislav Sola, Od obrazovanja do komunikacije, Informatica Museologica, 19 (1/2), Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 1988., str. 92-95. Tekst objavljen na engl. i franc. jeziku u Nouvelle de l' ICOM, Paris, godište 40, no 3/4, 1987.; Đurđa Petračić-Klaić, Muzeji i škole – neka iskustva i prijedlozi: izvještaj o jednodnevnom seminaru održanom 24. travnja 1992. godine u Galeriji Antuna Augustinčića u Klanjcu, Informatica Museologica, 23 (1/4), Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 1992., str. 115-117.; Renata Brežušćak, Edukativno štivo u Hrvatskom prirodoslovnom muzeju, Informatica Museologica, 25 (1/4), Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 1994., str. 77-78; Snježana Pintarić, Prijedlozi za tiskanje edukativnih materijala u muzejima, Informatica Museologica, 25 (1/4), Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 1994.; Nada Gollner, Neke pedagoške upute za rad muzeja s učenicima, Muzeji, 9, Muzeološko konzervatorski časopis, Zagreb, 1954. str. 99-109.; Nada Majanović, Dr Bauer i.... muzejska pedagogija, Muzeologija 31/1994., Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 1994., str. 29-33.
2. Što je u muzeju odusevilo prof. Baltazara – edukativna igra – igra se i uči, gdje je jedan muzejski izložak bio obilježen likom prof. Baltazara, junaka Zagrebačke škole crtanog filma.
3. I ribe se? (pitaju) je edukativna igra za djecu što se organizirala u muzejima i galerijama Splita.
4. Arhimir je tiskana mapa s veselim crtanim likom koji djecu vodi kroz muzej. Ime je dobio od ARHeologija i imena hrvatskih kraljeva i knezova: BraniMIR i TrpiMIR. Projekt Arhimir prezentiran je na CECA 96. pri ICOM-u u Beču i na svečanosti u povodu 150. godišnjice utemeljenja Narodnog muzeja u Zagrebu.
5. Dodirom u prošlost je izložba namijenjena za slabovidne i slijepe osobe. Katalog je tiskan na braici, a isto i tekst koji prati izložene predmete.
6. Osnovna škola Petar Berislavić, Osnovna škola Majstor Radovan, Srednja škola Ivan Ludić, Srednja strukovna škola Blaž Jurjev Trogiranim.
7. Dječji vrtić Vrabac – Grad, Maslačak – Novo naselje, Maslina – Ciovo, Pcelica – Okruk, Tratinčica – Seget, Bosiljak – Marina.
8. Hrvatsko-ugarski kralj Bela IV., bježeći pred tatarskom najezdom 1242. godine, sa svojom dvorskom svitom sklonio se u Trogir, a odatle na jedan mali otočić koji danas po njemu nosi ime Kraljevac.
9. Iz zbirke tekstova Zaudobljene beside (Naši pokušaji njegovanja trogirске cakavice). Pjesmu je napisao Vinko Kovačić, VIIb šk. god. 1988./89. U Zbirci se nalaze još i sljedeće pjesme: Trogirska peškarija, Ribar, Bakalar, Moj Trogir, Trogir, Kanpanel, te igrokazi: Fermon, Nima više serenadik, Nima Trogira do Trogira.



## Summary:

## Education in the Trogir City Museum

*The educational function has not yet become a part of everyday practice in museums, nor has its equality with other museum functions been acknowledged, although in recent years a lot has been done on drawing attention to the significance of education in museums.*

*The basic problem at the Trogir City Museum lies in lack of staff (only four employees), namely a museum educator, so that educational activities are covered by the director and one of the curators. One of the examples of educational activity in the Trogir City Museum is a museum competition "My knowledge about Trogir", during which good co-operation with schools has been achieved, while co-operation with colleges is being realised strictly through individual contacts with students who, among other things, use the literature available in the Library of the City Museum. In fact, the entire complexity of the educational process in the Trogir City Museum lies on the curator and his awareness about the importance of museum education.*

EDUKATIVNI PROGRAM UZ IZLOŽBU  
"ARHITEKTURA SECESIJE U RIJECI"

Milica Dilas  
Moderna galerija Rijeka  
Rijeka

Prije prikaza programa uz izložbu *Arhitektura secesije u Rijeci 1900. - 1925.*, (održanoj u Modernoj galeriji u Rijeci od 11. prosinca 1997. do 28. veljače 1998.) potrebno je navesti nekoliko temeljnih stavova i teza koje određuju njegovu koncepciju i provedbu ali i cjelokupnu djelatnost muzejskog pedagoga ove ustanove. Neke od njih, nadam se, potkrepljuje i verificira opisana praksa.

- Edukacija se smatra dijelom komunikacije, a komunikacija je jedna od temeljnih funkcija suvremenog muzeja.
- Oblici i sadržaji edukativnih programa ovise o specifičnostima muzeja i/ili izložbe. (To osobito vrijedi za muzeje moderne i suvremene umjetnosti.)
- Edukaciju treba dugoročno planirati, precizno razraditi programe, najaviti, pažljivo realizirati i evaluirati.
- Otegotna okolnost za dugoročno planiranje zadaća i oblika edukacije je nepostojanje stalnoga postava i nedostatak specijaliziranog prostora namijenjenoga takvoj djelatnosti.
- Različitim oblicima edukacije treba obuhvatiti sve kategorije publike, od one najmlađe do odraslih i publike starije dobi.
- Iznimnu važnost imaju edukativni programi za školarce. Sustavna muzejska edukacija te kategorije publike može se ostvariti samo kontinuiranom suradnjom muzeja i škola, a edukativne programe treba koncipirati tako da budu komplementarni nastavi. Različitim oblicima edukacije što više poticati samostalnu aktivnost učenika.

Izložba *Arhitektura secesije u Rijeci 1900. - 1925.* bila je drugi dio projekta istraživanja, vrednovanja i prezentacije riječke arhitekture nastale u razdoblju od sredine 19. do sredine 20. stoljeća. Nakon ove izložbe fokusirane na izgradnju grada u prvoj četvrtini našega stoljeća, uslijedit će još jedna posvećena historicističkoj arhitekturi 19. stoljeća.

Mnogostruki su ciljevi ovoga projekta: sustavno istražiti postojeći graditeljski fond i arhivsku dokumentaciju, prezentirati rezultate istraživanja izlozbama i katalogima, postaviti temelje valorizacije te senzibilizirati stručnu i širu javnost za vrijednosti i potrebu zaštite baštine.

Iznimno intenzivna graditeljska djelatnost, te secesija kao stil, prezentirani su na izložbi opsežnim i raznovrsnim materijalom: izvornom projektnom dokumentacijom, velikim kolor